

**Εργαστήριο Φιλαναγνωσίας
...για μαγικές Βιβλιοαποδράσεις**

Η Γερακίνα και ο Πρίγκιπας Νερένιος, Αναστασία Ευσταθίου,
εικονογράφηση Αναστασία Κασιάδη,
εκδ. **Κόκκινη Κλωστή Δεμένη**, 2012

Παρουσίαση του βιβλίου στην τάξη από το **δάσκαλο εμπνευστή**:

- ❖ Ανάγνωση
- ❖ Σκυταλοδρομία ανάγνωσης μέσα την τάξη
- ❖ Διαβάζουμε το οπισθόφυλλο- Περίληψη
- ❖ Προβολή βίντεο με τις εικόνες και την πλοκή του βιβλίου
- ❖ Διαβάζουμε χαρακτηριστικά αποσπάσματα στην τάξη

Ενδεικτικές Δραστηριότητες

**Α. Έκφραση-Δραματοποίηση- Παραγωγή
προφορικού/γραφτού λόγου-Ζωγραφική**

1^η ομάδα:

Γνωριμία με το βιβλίο. Σκανάρουμε το εξώφυλλο και οπισθόφυλλο του βιβλίου. Τυπώνουμε σε Α4 και πλαστικοποιούμε. Κόβουμε σε μικρά ορθογώνια κομμάτια. Τα μοιράζουμε σε ομάδες. Τα παιδιά πρέπει να ενώσουν τα κομμάτια, να βρουν όλες εκείνες τις πληροφορίες που σχετίζονται με το βιβλίο (Τίτλος, όνομα συγγραφέα και εικονογράφου, εκδόσεις, περίληψη οπισθόφυλλου, κριτικό σημείωμα στο «αυτί» του βιβλίου) να τα καταγράψουν και να τα ανακοινώσουν.

2^η ομάδα:

Δίνουμε γραπτά ή προφορικά θεατρική μορφή στην ιστορία μας ή σε κάποιο απόσπασμα. Η ομάδα δραματοποιεί ελεύθερα.

3^η ομάδα:

Μεταφέρουμε το βιβλίο ή αποσπάσματά του σε θεατρικό έργο και φιλοτεχνούμε (γράφουμε και τα σχετικά κείμενα):

α) **πρόσκληση** σε χαρτί Α4. Εάν θέλουμε δίνουμε σχήμα στην πρόσκλησή μας (κόβουμε τη Γερακίνα σε πατρόν ή ένα τριαντάφυλλο). Ζωγραφίζουμε το εξωτερικό μέρος, τσακίζουμε και γράφουμε στο εσωτερικό του.

β) **αφίσα** σε χαρτί Α3. Ζωγραφίζουμε μια εικόνα και γράφουμε τα στοιχεία (τίτλο, τόπο, ημερομηνία, ώρα)

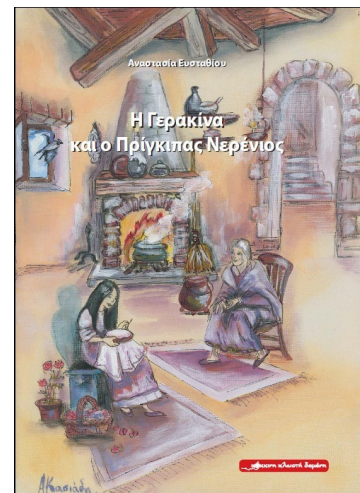
4^η ομάδα:

Δημιουργία κόμικς. Χωρίζουμε μια κόλλα Α4 σε τέσσερα μέρη. Ζωγραφίζουμε σκηνές από την ιστορία, βάζουμε λόγια στους ήρωες σε συννεφάκια, και ενώνουμε τις σκηνές. Έχουμε το βιβλίο σε κόμικς.

5^η ομάδα:

Καλούμε έναν αγαπημένο μας ήρωα (Κοκκινোসκουφίτσα, Χιονάτη κ.ά.) να «συνομιλήσει» με τη Γερακίνα και τον πρίγκιπα Νερένιο.

Ή καλούμε τους ήρωες των βιβλίων της συγγραφέα (Κόρη των Αιγών, Κάλτσα Ευρυδίκη, Κάλι Καλ τον καλικατζαρο, την Πέπη τη σουπιά κ.ά.) να συνομιλήσουν με τους ήρωες του νέου της βιβλίου. Παρουσιάζουμε ζωντανά τη συνομιλία στην τάξη.

6^η ομάδα:

Φτιάχνουμε με πολύχρωμες κόλλες Α4 ένα **μικρό βιβλίο** σε σχήμα ενός ήρωα ή αντικειμένου του βιβλίου (Γερακίνας, πουλιού, τριαντάφυλλου, δέντρου, ήλιου). Σε κάθε σελίδα γράφουμε στίχους, ευχές, ποιήματα, αινίγματα, γρίφους, μηνύματα για το νερό ή την αγάπη κ.ά.). Μπορούμε να συλλέξουμε τα καλύτερα κάθε ομάδας και να φτιάξουμε το συλλογικό βιβλίο της τάξης.

7^η ομάδα:

Διαβάζουμε στίχους ποιητών για την αγάπη, τον έρωτα ή το νερό και γράφουμε ένα δικό μας ποίημα.

Μπορούμε να διοργανώσουμε και διαγωνισμό ποίησης στην τάξη ή να προσκαλέσουμε να συμμετάσχουν κι άλλοι μαθητές άλλων τάξεων του σχολείου. Μπορούμε να φιλοτεχνήσουμε τα ποιήματα με ζωγραφιές και κολάζ και να εκδώσουμε το «ποιητικό λεύκωμα» της τάξης ή του σχολείου, εάν πάρουν μέρος και μαθητές από άλλες τάξεις.

8^η ομάδα:

α) Επιλέγουμε αποσπάσματα από το βιβλίο καθένα από τα οποία μεταφέρει συναισθήματα. Βάζουμε τα αποσπάσματα ως λεζάντες κάτω από ζωγραφιές μας που αναφέρονται σε αυτά τα συναισθήματα.

β) Επιλέγουμε σημεία της ιστορίας που υπάρχει χαρά, αγάπη, έρωτας, αξιοσύνη, σεβασμός ή και αντίθετα ή αρνητικά συναισθήματα, όπως λύπη, εγωισμός, θλίψη, κακία κ.ά. Με αφορμή κάποιο από τα παραπάνω φανταζόμαστε εικόνες και τις ζωγραφίζουμε.

9^η ομάδα:

Φτιάχνουμε με κόλλα Α4 «χαρούμενες» σαΐτες οριγκάμι. Στα φτερά τους γράφουμε φράσεις συνεχίζοντας το:

η κόρη γελάει, γιατί...

το ποτάμι γελάει, γιατί...

η πόλη γελάει, γιατί...

τα χελιδόνια γελάνε, γιατί...

και ο αργαλιός γελάει, γιατί...

10^η ομάδα:

Φτιάχνουμε με κόλλα Α4 «λυπημένες» σαΐτες οριγκάμι. Στα φτερά τους γράφουμε φράσεις συνεχίζοντας το:

η κόρη κλαίει, γιατί...

το ποτάμι κλαίει, γιατί...

η πόλη κλαίει, γιατί...

τα χελιδόνια κλαίνε, γιατί...

και ο αργαλιός κλαίει, γιατί...

11^η ομάδα:

Ετοιμάζουμε το «**Κρυπτόλεξο**» της Γερακίνας σε έναν πίνακα με πολλά κουτάκια. Μπορούμε να τον φτιάξουμε και στον η/υπολογιστή. Κρύβουμε λέξεις οριζόντια και κάθετα που σχετίζονται με την πλοκή του παραμυθιού. Μπορεί μία ομάδα να τις «κρύψει» και η άλλη ομάδα να κυκλώσει τις κρυμμένες λέξεις. Στη συνέχεια, η ομάδα που ανακάλυψε τις λέξεις να αποδώσει με αυτές περιληπτικά το μύθο ή να γράψει ένα άλλο «χαρούμενο» τέλος, ανατρέποντας την ιστορία.

12^η ομάδα:

Διπλώνουμε και φτιάχνουμε με κόλλα Α4 χάρτινες βαρκούλες οριγκάμι. Στο εσωτερικό τους γράφουμε γλωσσοδέτες, αινίγματα σχετικά με το νερό, την αγάπη κ.ά.

13^η ομάδα:

α) Γράφουμε ένα γράμμα σε έναν/μία φίλο/φίλη μας και του συστήνουμε να διαβάσει κι αυτός το βιβλίο.

β) Γράφουμε μια σύντομη **βιβλιοκριτική** και την αναρτούμε στον πίνακα ανακοινώσεων της βιβλιοθήκης. Μπορούμε να την παρουσιάσουμε ζωντανά στην τάξη υποδύμενοι το δημοσιογράφο.

14^η ομάδα:

Διαλέγουμε έναν ήρωα του βιβλίου που μας έκανε εντύπωση. Για παράδειγμα το άλογο Βουκεφάλας, το ποτάμι Χρυσορρόης, ο πατέρας ήλιος ή η Ίριδα. Διατυπώνουμε το ερώτημα: «Ποια να είναι η τύχη του/της;» Αφηγούμαστε μια φανταστική ιστορία στην οποία ο ήρωάς μας συναντιέται με άλλους γνωστούς ήρωες παιδικών βιβλίων.

15^η ομάδα:

Γινόμαστε «**δημοσιογράφοι**». Παίρνουμε συνέντευξη από τη συγγραφέα του βιβλίου. Υποδύουμε τους ρόλους και ωθούμε τους μαθητές να υποβάλλουν ερωτήματα. Μπορούμε να μαγνητοφωνήσουμε τη συνέντευξη και να την παρουσιάσουμε σε μια άλλη τάξη.

16^η ομάδα:

Η Γερακίνα καλεί την ομάδα μας στο σπίτι της για να φτιάξουμε όλοι μαζί το υφαντό της αγάπης. Τι ιδέες για σχέδια θα της δίνουμε;

17^η ομάδα:

Σημειώνουμε στο ημερολόγιό μας τα στοιχεία ενός ήρωα που ταιριάζουν με το δικό μας χαρακτήρα.

18^η ομάδα:

Ετοιμάζουμε μια **τηλεοπτική (βιβλιο)παρουσίαση** (μπορεί να είναι είδηση ή διαφήμιση, εκπομπή βιβλίου, ο/η τηλεπαρουσιαστής-τρια παίρνει μια φανταστική συνέντευξη από τη συγγραφέα, τον εικονογράφο ή τον εκδότη). Μπορεί η εκπομπή να έχει τη μορφή «στρογγυλού τραπέζιου» με απευθείας συνδέσεις αναγνωστών που «εμφανίζονται» από τηλεοπτικά παράθυρα και θέτουν ερωτήσεις ή σχολιάζουν το βιβλίο.

19^η ομάδα:

Από το γράμμα στη λέξη κι από τη λέξη στο στίχο.

Γινόμαστε «**Τραγουδοποιοί**». Σε κάθε γράμμα της μεσοστιχίδας «ΓΕΡΑΚΙΝΑ -ΝΕΡΕΝΙΟΣ» γράφουμε μια **λέξη** που ταιριάζει. Με τις λέξεις συνθέτουμε ένα **ποίημα** έχοντας στο νου μας ένα γνωστό σκοπό. Παρουσιάζουμε **μελωδικά** το ποίημά μας. Σε αυτό το σημείο μπορούμε να συνεργαστούμε με τη μουσική του σχολείου μας.

20^η ομάδα:

Δημιουργούμε φανταστικούς ήρωες με δικές μας **γαντόκουκλες** ή **απλές κούκλες** με ευτελή υλικά (κάλτσες, εφημερίδες, μαλλιά κ.ά.) και αναπαριστούμε μία σκηνή του βιβλίου «**συνομιλώντας**» με τους ήρωες του βιβλίου (Γερακίνα, την Ίριδα, τον ήλιο). Μπορούμε να κατασκευάσουμε μόνο με ανοιχτόχρωμα νήματα παραδοσιακές κούκλες και να τις στολίσουμε με κόκκινες κλωστές και υφάσματα.

Για την παρουσίαση θα χρειαστούμε ένα κομμάτι πανί ή κουκλοθέατρο.

21^η ομάδα: Παιχνίδια

α) Με αφορμή το βιβλίο επινοούμε **επιτραπέζιο παιχνίδι** (Σχεδιάζουμε, δίνουμε όνομα στο παιχνίδι και οδηγίες, φτιάχνουμε κάρτες εντολών). Οι εντολές με την ένδειξη «ΓΕΡΑΚΙΝΑ» θα έχουν θετικό επαινετικό χαρακτήρα, οι αποφάσεις με την ένδειξη «ΝΕΡΕΝΙΟΣ» αρνητικό. Π.χ. Έσπασες τη στάμνα, πήγαινε δυο κουτάκια πίσω ή Έπλυνες τις φλοκάτες στη νεροτριβή, πήγαινε ένα βήμα μπροστά.

β) Απομονώνοντας το χελιδόνι, ένα στοιχείο του παραμυθιού, μπορούμε να φτιάξουμε σύμφωνα με την περιγραφή του βιβλίου τη «**Χελιδόνα**» της παράδοσης και να τη στολίσουμε (την κρατάει το αγοράκι στη φωτογραφία).

γ) Μια πιο απλή κατασκευή θα μπορούσε να είναι τα «**Κουδουνιστά χελιδόνια**» (δύο χελιδόνια από μαύρο κάνσον κολλημένα με βαμβάκι στη μέση για να γίνουν τρισδιάστατα,

κουδουνάκια και κόκκινες κορδέλες στερεωμένα σε ξύλινο καλαμάκι). Τα κρατάει το κοριτσάκι στη φωτογραφία.

Αναπαριστούμε το έθιμο, τραγουδώντας τα καλαντίσματα και χορεύοντας.

22^η ομάδα: Γινόμαστε γλύπτες και όχι μόνο...

Με υλικό την **πλαστελίνη**, τον **πηλό** και άλλα ευτελή υλικά κατασκευάζουμε πρόπλασμα (σκηνικό, ήρωες, αντικείμενα) για να παρουσιάσουμε μια σκηνή του βιβλίου. Πηγαίνουμε τη δράση ένα βήμα παραπέρα.

Φωτογραφίζουμε, τυπώνουμε τις φωτογραφίες και γράφουμε λεζάντες με πενάκι ή στον η/υπολογιστή. Βιβλιοδετούμε τις σελίδες με κορδέλες. Μπορούμε να φτιάξουμε ένα **λεύκωμα**.

23^η ομάδα:

Ζωγραφίζουμε το εξώφυλλο ή μια σκηνή του βιβλίου. Γράφουμε τον τίτλο και το όνομα της συγγραφέα. Κολλάμε σε χοντρό χαρτόνι τη ζωγραφιά. Σχεδιάζουμε με μολύβι στην πίσω πλευρά τα κομμάτια του **παζλ**. Κόβουμε και φτιάχνουμε το δικό μας **παζλ**. Η μία ομάδα μπορεί να το δίνει στην άλλη και να χρονομετρούν με κλεψύδρα το χρόνο σύνθεσης της εικόνας.

24^η ομάδα:

Ετοιμάζουμε **πρωτοσέλιδο εφημερίδας** (όνομα εφημερίδας, ημερομηνία, τίτλοι άρθρων, κύριο άρθρο με αφορμή ένα κεφάλαιο του βιβλίου ή το γεγονός: «Η θυσία της Γερακίνας»)

25^η ομάδα:

Φιλοτεχνούμε **σελιδοδείκτες** αποτυπώνοντας σκηνές ή ήρωες του βιβλίου με μηνύματα ή σλόγκαν για το βιβλίο.

26^η ομάδα:

Βιβλιο-μουσικές καρτέκλες. Παιχνίδι γνωριμίας με τη συγγραφέα.

Βάζουμε τόσες καρτέκλες στη σειρά όσα και τα παιδιά. Πάνω σε κάθε καρτέκλα τοποθετούμε τα βιβλία της συγγραφέα. Τυχαία κρύβουμε έναν σελιδοδείκτη σε ένα από αυτά. Βάζουμε δυνατά επιλεγμένη (παραδοσιακή χαρούμενη) μουσική. Τα παιδιά κινούνται γύρω απ' τις καρτέκλες το ένα πίσω από το άλλο. Σταματώντας τη μουσική πρέπει να κάτσουν. Όποιο παιδί τύχει στο σελιδοδείκτη διαβάζει δυνατά και καθαρά τα στοιχεία του εξώφυλλου και το οπισθόφυλλο. Τα άλλα παιδιά ακούνε. Συνεχίζουμε κρύβοντας κάθε φορά διαφορετικά το σελιδοδείκτη (Άσκηση ανάγνωσης και συμμετοχικής ακρόασης)

B. Παιχνίδια με τους ήρωες του βιβλίου

1. Μέσα σε ένα μπαουλάκι ή ένα κουτί που να θυμίζει παράδοση «κρύβουμε» αντικείμενα-ήρωες που σχετίζονται με το βιβλίο μέσα σε πάνινα ή τούλινα σακουλάκια: υφασμάτινο τριαντάφυλλο, φτερό, μαντιλάκι, αστέρι της Βεργίνας, μια παλιά φωτογραφία, μια πέτρα από το πηγάδι κ.ά.

Κάθε ομάδα διαλέγει ένα σακουλάκι, το ανοίγει, αναγνωρίζει το αντικείμενο ή τον τόπο, διαβάζει το μήνυμά του και δημιουργεί με την ομάδα του μian άλλη ιστορία. Τα παιδιά γίνονται «**συγγραφείς**». Για παράδειγμα:

- «Είμαι η γιαγιά της Γερακίνας. Είμαι πολύ λυπημένη για την εγγονή μου! Θα με βοηθήσετε να γράψω ένα τραγούδι γι' αυτήν;»

- «Είμαι το δεκαεξάκτινο αστέρι της Βεργίνας. Σε κάθε ακτίνα μου βάλτε μια λέξη που να ταιριάζει με το χαρακτήρα της Μακεδονοπούλας κόρης»
- «Είμαι το μαντίλι της Γερακίνας. Η κόρη δεν είναι λυπημένη. Με κρατά σφιχτά στη χούφτα της. Κλαίει από χαρά για τη πόλη της, γιατί...»
- «Είμαι η πέτρα του πηγαδιού. Πάνω μου κάθεται ο πρίγκιπας Νερένιος. Έχω ακούσει τόσες ιστορίες από αυτόν για τους Τούρκους δυνάστες της πόλης μα η πιο σπουδαία ήταν όταν...»
- «Είμαι το ρόδο της αγάπης. Διακόσμησε μια κάρτα με εμένα και στείλε τις ευχές σου στη Γερακίνα»
- «Είμαι μια σταγόνα του νερού που ξέφυγα από το πηγάδι. Μήνυμα θέλω να στείλω στους ανθρώπους αν με βοηθήσεις κι εσύ...»
- «Η Ίριδα με το ουράνιο τόξο της έγραψε πάνω στο πηγάδι συνθήματα για το νερό ώστε να τα δουν όλα τ' αστέρια τ' ουρανού. Μπορείτε να τα γράψετε με χρώματα για να μην τα σβήσει ο Νερένιος;»

Δράση: «**Οι αναγνώστες γράφουν ιστορία**».

Κάθε ομάδα, ανάλογα με το τι της ζητά ο/η ήρωας/ηρωίδα ή το αντικείμενο που της έτυχε, «στήνει» μια μικρή ιστορία και την παρουσιάζει στις άλλες ομάδες. Από όλες τις ιστορίες που θα «αφηγηθούν» και θα παρουσιάσουν οι ομάδες μπορεί να γεννηθεί μια νέα ιστορία.

2. Τελειώνοντας τις δραστηριότητες του εργαστηρίου, έχουμε τοποθετήσει το μπαούλο της Γερακίνας (μπορούμε να το αντικαταστήσουμε με ένα χαρτόκουτο βαμμένο στα χρώματα της παράδοσης ή με ένα απλό καφάσι οπωροπωλείου) σε ψηλό σημείο με ένα κομμάτι γάζας να βγαίνει πάνω στην έδρα ή σε ένα θρανίο.

Οι ομάδες παρουσιάζουν τις δουλειές τους ταυτόχρονα με τη συνοδεία μουσικής (Προτείνονται παραδοσιακά ακούσματα: Μήλο μου κόκκινο, Γερακίνα, μακεδονίτικη μουσική από χάλκινα χωρίς λόγια)

Μοιράζεται σε κάθε ένα παιδί ένα χάρτινο πέταλο σε σχήμα τριαντάφυλλου και του ζητείται να γράψει μια φράση για την αγάπη, το νερό καθώς και τα συναισθήματα που του γεννήθηκαν από τη «συνάντησή» του με το βιβλίο. Κάθε ένα παιδί ή ομάδα διαδέχεται την άλλη. Ένας μαθητής-τρια τα μαζεύει και τα τοποθετεί πάνω στη γάζα. Κάθε ένας /μία διαβάζει τη φράση υπό τους ήχους της μουσικής. Όλοι μοιράζονται τις δημιουργίες τους.

Γ. Αντίπαλες ομάδες:

- ❖ Η 9^η ομάδα πετά στην 10^η τη σαίτα της και αντίστροφα. Διαβάζουν εναλλάξ τι έχουν γράψει.
- ❖ Η 11^η ομάδα αλλάζει το βαρκάκι της με τη βάρκα της 12^{ης} ομάδας. Ένα μέλος της ομάδας 12 διαβάζει δυνατά το αίνιγμα και πρέπει τα μέλη της ομάδας του να απαντήσουν σωστά. Ένας από την ομάδα 11 διαβάζει δυνατά το γλωσσοδέτη και όλα μαζί τα μέλη της ομάδας του επαναλαμβάνουν.

Καλές Βιβλιοαποδράσεις ...

Αναστασία Ευσταθίου
www.anastasiaefstathiou.gr

Δεκέμβριος 2012